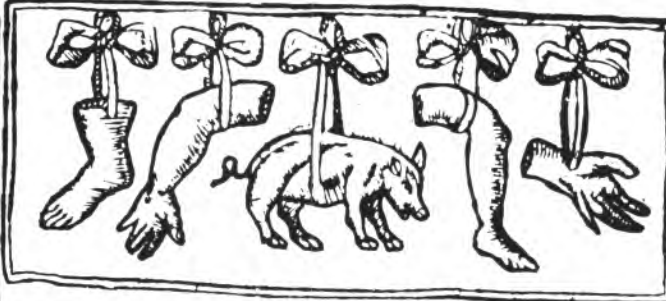

ES PI GROS

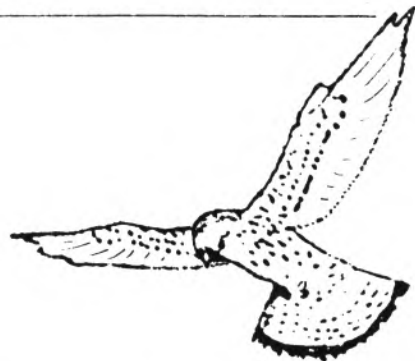
PRENSA
CADA

LLORET DE V.A.

butletí informatiu nº 20 gener 1985

EL XORIC DEL CONVENT

Aquest mes m'han passat un parell de coses molt curioses, i és que realment una persona no sap que pensar.

Ja feia més de sis hores que m'havia adormit, i de sobte em despertà una música que feia molts d'anys que no sentia per aquest poble durant un acte. Era el vespre de la Nit de Cap d'Any, i els lloritans celebraven el Centenari del seu rellotge, i ho feien amb una música triomfal que per descomptat no degueren sentir les persones de Llorito quan l'inauguraren.

Crec que al manco s'hagués pogut tocar l'himne del nostre poble per evitar "suspiciacions". L'Ajuntament, per no esser menys, va convidar el poble a xampanya i a un poc de raïm. Després de veure de què a nava em vaig tornar a dormir.

El dissabte vespre dia 5 també vaig veure una cosa curiosa. El temps, que no sempre és bo per a tothom, no ho va esser tampoc per als Reis i l'entrada no resultà tan vistosa com altres anys. Però tot això són coses del temps.

El que no vaig comprendre (ja que de dalt de l'església vaig agafar pell de xo-

ric) és per què si volen actuar durant qual sevol època de l'any, no es compren un vestuari apropiat? I és que aquest grup aviat serà com el color blanc, que combina amb tot.

La darrera que em passà va esser encara més curiosa. Diumenge, el dia dels Reis vaig sentir que hi havia una representació a l'església i em vaig posar damunt el cor. Quina va esser la meva sorpresa! Hi havia un parell d'aquelles persones que pel poble els diuen socialistes i comunistes, que jo em pensava que no anaven a l'església ni a veure res del que feia el capellà, però vaig veure que no era així; i és que deu esser que el que està ben fet agrada a totes les persones de bons fonaments. Un exemple que haurien de tenir en compte moltes persones del nostre poble que només admeten lo bo segons d'on i de qui ve.

PORTADA: Estampa del segle XVIII, de sant Antoni Abat.

es.
pi
gros

CONSELL DE REDACCIÓ:
Sebastià Amengual
Margalida Gelabert
Pau Jaume
Felip Jaume

MUNTATGE:
Guillem Fiol

IMPRIMEIX:
"Apòstol y civilizador"
PETRA

Dipòsit Legal: PM 623/79

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Balanç demogràfic de 1984

El moviment demogràfic de la parròquia durant el passat any 1.984 ha estat, segons un full d'informació parroquial, el següent:

MATRIMONIS

21 Gener	Angel G. Porcel Garcia Antònia Fontirroig Mayol
22 Gener	Pere J. Mulet Coll Antònia Ferriol Ferriol
11 Agost	Josep Ll. Homar Vila Maria D. Munar Llabrés
12 Octubre	Andreu Ramis Puiggròs Catalina P. Bibiloni Jaume
15 Desembre	Xavier Rigol Reion Rosa Tomàs Bauçà
30 Desembre	Antoni Martínez Luna Maria Alomar Picornell

BATIAMENTS

24 Juny	Maria Beltran Ferriol
1 Juliol	Pere Bibiloni Balaguer
1 Juliol	Joana M ^{re} Borel Ramis
25 Juliol	Maria E. Coll Jaume
25 Juliol	Antoni Coll Jaume
2 Setembre	Miquel A. Coll Ramis
29 Setembre	Antònia Ll. Vallcaneras
30 Setembre	Jordi Gelabert Gelabert
30 Setembre	Jaume M. Pastor Ferrer
25 Novembre	Joan Ll. Núñez Tejedor
9 Desembre	Antònia Truyol Martorell

NAIXEMENTS

2 Febrer
28 Sep 83
13 Gener
29 Nov 83
16 Juny
24 Juny
15 Juliol
14 Juny
9 Juliol
8 Agost
4 Octubre

DEFUNCIONS

20 Gener	Bartomeu Jaume Mesquida	79 anys
11 Abril	Joan Munar Sastre	55 anys
23 Abril	Maria Matas Martorell	69 anys
5 Juny	Miquel Gomila Picornell	79 anys
13 Juny	Catalina Gelabert Perelló	76 anys
31 Juny	Margalida Arrom Fontirroig	77 anys
2 Agost	Maria Picornell Gomila	86 anys
23 Setembre	Margalida Amengual Munar	89 anys
20 Novembre	Bartomeu Fontirroig Camps	52 anys
12 Desembre	Josep Fontirroig Gomila	93 anys
18 Desembre	Ignasi Tomàs Amengual	76 anys
18 Desembre	Antoni Ferrer Real	74 anys
28 Desembre	Joan Picornell Llabrés	93 anys
30 Desembre	Pere J. Munar Sastre	78 anys

Baptismes: 11 (6 nins/5 nines)
Defuncions: 14 (9 homes/5 dones)
Disminució: 3 homes

HERMANDAD DE DONANTES DE SANGRE

La Junta Local de la Germandat de Donants de Sang ens comunica que a la passada donació hi hagué un total de 68 donants dels quals 7 hi anaren per primera vegada

El proper dia 1 de febrer es traslladarà al nostre poble la Unitat Mòvil. Com sempre la donació serà al Convent de les Religioses Franciscanes.

La Junta Provincial de l'Associació contra el Càncer va felicitar públicament durant la seva Assemblea General al poble de Lloret ja que en la primera campanya es feren més de 50 socis.

Les persones interessades en ser-ho es poden posar en contacte amb algun membre de la Junta Local (Antoni Niell, Margalida Picornell, Margalida Ramis, Fernanda Maimó, Maria Gomila).

Xafarderies

de na Ben Vista

JO, NA BEN VISTA

Voltros, no sé si sabeu, que mig món xerra de s'altre; que mig Lloret xerra de s'altre mig, però això sí, amb molt de brou i veritat per dedins.

Jo som Na Ben Vista, i me passeig cada dia per ses tavernes, tendes de queviures (botigues com deim), per sa plaça, espigolant d'un i de s'altre tot això que veureu escrit. Faig de xafardera, però estic segura que tanmateix tot ho haureu sentit a dir o murmurar; bons som noltros de Lloret per deixar a sa bona de Déu tot allò que s'esdevé aquí a sa terra.

Tot això que hi ha escrit aquí són paraules volanderes i que es poble -perquè jo les he sentides- les ha dites; no m'invent res; serà com un noticiari. Ah! Jo som Na Ben Vista.

COSES DEL NOSTRE AJUNTAMENT

El nostre Ajuntament passarà a la història com l'Ajuntament dels "aperitius, piscolabis i berenades".

Començaren amb l'aperitiu amb motiu de la visita de Gabriel Cañellas, després la festa de la Germandat de Donants de Sang, la de Josep Nicolau, la de l'Associació de la 3ª Edat, la xampanya de la Nit de Cap d'Any... i el "tro gros" va esser el sopar del dia 29 que sortí inclús al periòdic.

No estaria malament que l'Ajuntament (o el senyor Batle) fes retirar aquells "cotxarros" que fa més d'un any que "emprenyen" un al carrer del Fum i dos al carrer de S'Arraval.

Jo, Na Ben Vista, recoman a la Comissió d'Urbanisme de l'Ajuntament (és a dir a l'il.lustríssim Senyor Batle, Batlle o Alcalde, com vulgui) que faci una volteta pel poble (casc urbà i terme) i se fixi en la gran quantitat d'obres il.legals que se fan. Fa colló!

No hi seria de més que el saig, de tant en quan, agranès un poc la plaça del poble, sobretot els dilluns horabaixa que és dia de mercat. Hi ha qualque setmana que allò més que una plaça pareix una bassa.

AQUEST FUTBOL NOSTRE

El Club de Futbol, ara que té tants de "duros", podria fer unes barreres per posar al camp de futbol i així no entrarien alguns "carotes" sense pagar.

Per cert, si no us hi heu fixat, n'hi ha un grapat de 5 ó 6 que sempre arriben al futbol el temps del descans, és a dir quan ja no han de pagar. Aferrats!

El Club de Futbol felicità els jugadors per les festes i els obsequià amb una bossa de Nadal, però -és collonut, sempre passen pardalades- no n'hi va haver per a tothom.

EL NOSTRE PA DE CADA DIA

El passat dia 22 de desembre se celebrà una reunió política de "altos vuelos" a l'oret. Fou a la rota del pare del nostre batle (o així ens ho contaren) i hi eren presents molts de personatges (tots ells amb una bona panxa) del P.D.P., entre ells el conseller Soler (de "Butifarrones Soler", que no fa el servei militar perquè va presentar un certificat de pobresa: Coses que hem de veure, Bonjesuset!). Segurament hi degué haver torrada i degueren "torrar-ne" alguna.

VA DE "BANDERES"

Aquests dies, baix el rellotge de l'Església, mirant de front, si aclucaves l'ull esquerre semblava que s'havia de fer una "curea" (corrida) de toros, i si aclucaves l'ull de la dreta semblava que estaves als Estats Units.

Caldria recordar que no sempre l'oficialitat ha estat justa i que la nostra senyera resta molt allunyada dels dos "estandarts" que hi havia penjats allà dalt.

EMBULLS I PATRANYES?

¿I què s'ha fet d'aquella multicopista que va comprar "Es Pi Gros" fa un parell d'anys? Si no l'han feta servir mai, si no l'havien d'emprar, per què i per a qui l'han comprada?

AQUÍ ET VOLIA VEURE

Pareix que Hisenda s'ha pres les coses en "serio". Sabem d'un llorità que feia 4 ó 5 anys que no feia la declaració i l'han trobat. Ell se va empenyar tant que va pegar quatre esperonejades a l'inspector.

Pareix esser que la broma, degut a la seva actitud, li pot costar cara... Es parla de prop dels 30 milions.

A VEURE SI HO ESCOLTAU

El passat 22 de desembre, la representació de la rondalla "L'abat de la Real" que ens feren els nins i nines de la nostra escola acabava amb aquesta glosa, prou intencionada:

Preniu llum de na Pintora
tots aquests qui governau
no vos mescleu amb sos frares
i tendreu la festa en pau.

Ja ho sabeu tots els polítics i polícutxos locals.

FINS DEMÀ

Fins que mos tornem veure. Quan pes carrer me vegeu passar ja me coneixereu: som Na Ben Vista.

Es poden presentar articles per al proper número de la revista fins el dia 10 de febrer.

Els escrits es poden entregar a Llorenç Coll o a Guillem Fiol. Cas de tractar-se d'articles amb pseudònim cal entregar-los a Pau Bibiloni.

comentari a

"Molts s'hi veuran retratats"

Lluïsa Teresa Martorell

Aquest escrit denominat "Molts s'hi veuran retratats" vull que sapigueu que m'ha agradat molt i esper que a vosaltres també. Tots aquests que l'hauran llegit, principalment lloritans, sabreu o haureu sentit anomenar des de fa bastant de temps volent o no admetre-ho, el tema aquest de la llengua catalana; del que cada vegada que parlem, tant dialogant com per escrit, el trobam interessant, uns opinant d'una manera i els altres d'una altra. I volguem o no, a Mallorca hi ha gent de la que denominam "fills de papà", però lo bo del cas és que hi ha gent que dient paraules mescla des amb el català (que són els denominats barbarismes o castellanismes) es volen fer amb un ambient d'alta societat, però que a la realitat es pot dir un ambient "cursi".

Hauríeu de saber, lloritans, que la nostra llengua prové del llatí i per tant, som un dialecte (més diferenciat) dins el domini lingüístic català, i també, com he dit abans, estam inclosos dins les llengües romàniques.

A propòsit, hauríeu d'intentar parlar un mallorquí o català amb un poc més d'interès i poder anar pel carrer o a qualsevol lloc sabent parlar un dialecte ben parlat. Ara bé, jo trob que nosaltres tenim un do que altres països no tenen i és que podem parlar dues llengües, el castellà i el català, però no com la majoria, incluída jo mateixa, que, en lloc de parlar dues llengües, parlam dues coses rares que encara l'Acadèmia de la Llengua no ha donat per vàlides.

Bé, supòs que m'enteneu. Me referesc a la següent cosa: Quan ens va be, parlam una cosa (que no li puc dir llengua) o una paraula del castellà (barbarisme) dins el

català i feim unes mescles que fan riure. Idò bé, ja que podem parlar el català (tot sol) l'intentam parlar bé, excluint tota mena de barbarismes. I quan ens anam a la península i no queda més remei que parlar el castellà, com que nosaltres també en sabem, aleshores podem parlar el castellà. D'aquesta manera i si tothom s'ho posàs dins la "cabòsia" seríem un poble amb unes característiques sobre la llengua molt ben plantejades.

També hi ha una altra qüestió de la qual es pot parlar i és: A Mallorca hi ha bastants d'habitants que parlen el castellà, idò bé, aquesta gent que de fa bastant de temps viu a Mallorca jo estic d'acord que haurien d'aprendre el català, ja que si nosaltres anam a una altra nació, ja el podem parlar al català! perquè tanmateix no ens entendran; o ens faran senyes amb el cap o ens diran coses rares en el seu idioma.

Idò nosaltres també quan aquesta gent fa bastant estona que viu aquí, ja fa benent que no el parlin. Però l'altra part de gent, que els dic "forasteros" que tant si volen com si no parlen, no el castellà, sinó el "forastero" i que després es pensen ser més mallorquins que nosaltres. Jo d'aquesta gent en faria un bolic i els enviaria a una altra part, però fora de Mallorca.

Tot això que he escrit que segons a quina gent els haurà paregut molt malament i m'hauran dit com sempre: "Els joves d'avui en dia...!". Idò aquesta gent que es vol fer més interessant parlant quatre paraules en castellà resulta més beneïta que interessant, perquè destrossen el castellà i, a la vegada, el català.

I ja per acabar trob que hem d'intentar parlar el català bé, incluída jo que per escriure això he hagut de fer un gran esforç; i a la vegada ajudem a tots aquests castellans que l'intenten parlar.

I també me consider una mallorquina que no renega.

CRÒNICA

D'ALGUNS ACTES D'AQUEST NADAL

Bartomeu Amengual

Quatre joves ens adonàrem que la tradicional xocolatada de la Nit de Nadal no se celebraria aquestes festes. Pensàrem, cercàrem, demanàrem i a la fi sabérem que el motiu pel qual no es feia era merament econòmic. Ens assustàrem i pensàrem que això era un obstacle insalvable per als nos tres recursos. Llavors sabérem que el cost de l'any passat no sobrepassà les 8.000 Rs.

El dia de Cap d'Any es feia un "sainet" i unes peces musicals. Els doblers recaudats eren per al viatge d'estudis dels al.lots de l'escola. Demanàrem als mestres i ens donaren permís per utilitzar els doblers de la comèdia per pagar les despeses de la xocolatada i les "sobres" serien per als al.lots.

Don Miquel ens va dir que els diners que es traurien de les entregues de juguetes als Reis serien per pagar la xocolatada i el que faltàs se trauria de la comèdia de Cap d'Any.

Els organitzadors de la xocolatada foren:

Antoni Ferrer Llabrés
Bartomeu Amengual Alonso
Eva Tejedor Llabrés
Bartomeu Amengual Gomila

Un sol
fi:
Mallorca.

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

Després rebérem l'ajuda sense la qual no hagués estat possible la xocolatada: Maria "Perica", la qual ens va dirigir i ajudar en tot moment.

Miquel Mulet, que ens va deixar la rec_{tor}ia per fer la xocolata (amb molta paciència per la seva part).

Seguidament la llista dels qui actuaren a la funció de Cap d'Any (segons comen_{taris} de gent que va venir, va sortir molt bé però la gent no va correspondre perquè el "Centro" només era la meitat): Maria Gelabert, Maria Oliver, Joana Mre Pons, Francisca Picornell, Francisca Salvà, Antònia Salvà, Neus, Eva, Mariela i Cristina Tejedor.

I els qui actuaren a la comèdia "Esperant el metge" d'Aina Villalonga Zaidín i de Morei:

Miquel	Domingo Miralles Fontirroig
Sen Joan	Antoni Ferrer Llabrés
Al.lot i tartamut	Teodor Rigol Reinon
Pescador	Jaume Garau Llabrés
Antonyito	Tomeu Amengual Alonso
Carter i Tòfol	Angel Amengual Alonso
Silvestre	Bartomeu Amengual Gomila

Esperem que si es torna representar venguin un parell més de persones i així tots junts podrem fer que a Lloret es facin més actes culturals.

Història recent de l'Escola Pública de Lloret

Els mestres de l'escola

Durant onze anys, des del curs 1973/74 fins el curs 1983/84, ambdós inclosos, els alumnes de segona etapa d'E.G.B. del poble no podien seguir llurs estudis a Lloret de V.A. perquè l'escola del poble només comptava, des del curs 1973/74, amb els quatre primers cursos i, des del curs 1982/83, amb la primera etapa d'E.G.B. completa.

En el present curs els alumnes que cursaven la segona etapa d'E.G.B. a l'escola de Montufri han tornat a Lloret i els que l'havien de començar ja ho han pogut fer en el seu poble. Però fem un poc de memòria i vegem quina ha estat la recent evolució de l'escola en els darrers anys.

Fins el curs 1971/72 a Lloret hi hagué dues escoles públiques: l'Escola Unitària de Nins i l'Escola Unitària de Nines, regentades per un mestre i una mestra respectivament.

El curs 1972/73 començà a Lloret la coeducació. Es va suprimir oficialment la unitària de nins, mentre que la unitària de nines es convertí en Escola Graduada Mixta de Lloret de V.A. Aquesta tengué dues seccions: una amb una mestra que tenia els cursos 1r, 2n, 3r i 4t, i l'altra amb un mestre encarregat dels cursos 5è, 6è, 7è i 8è.

Aquesta situació durà poc temps, perquè el següent curs 1973/74 els cursos 5è, 6è, 7è i 8è se traslladaren amb el seu mestre a l'escola de Montufri, mentre que l'Escola Unitària Mixta de Lloret quedà amb els cursos 3r i 4t. Els cursos 1r i 2n anaren a l'Escola de Ca Ses Monges Francescans del poble.

La mateixa situació va continuar un curs més, el 1974/75, però el curs següent,

1975/76, els cursos 1r i 2n tornaren de Ca Ses Monges a l'escola pública amb la mestra.

Així continuà durant els cursos 1976/77, 77/78 i 78/79.

El curs 1979/80 hi hagué la creació d'una segona unitat i l'escola tornà tenir dos mestres, un per a 1r i 2n i l'altre per a 3r i 4t. Aquest curs es va crear l'Associació de Pares d'Alumnes de l'escola i es va sol·licitar al M.E.C. la construcció d'un nou edifici escolar; l'antic estava, des de feia temps, envellit i amb molt poques condicions higièniques. No es va rebre durant aquest curs ni el següent cap resposta del Ministeri i l'Ajuntament, gràcies a la donació dels terrenys per part de la Sra. Antònia Alzina, va emprendre pel seu compte la construcció del nou edifici escolar que fou inaugurat amb el nom de la benefactora durant el curs 1981/82, el 10 de gener de 1982.

Amb la posta en marxa dels cicles d'E.G.B. el curs 1982/83 tornaren a l'escola de Lloret els alumnes de 5è per completar el cicle mitjà d'E.G.B. Se va canviar el nom d'Escola Graduada Mixta per Col·legi Públic de Lloret de V.A. Durant aquest curs i el següent l'escola continuà amb dos mestres. Prèvia consulta i aprovació dels pares d'alumnes durant aquest curs es va sol·licitar a la Comissió Mixta M.E.C.-C.G.I. començar l'ensenyament en llengua vernacle així com sol·licitar al M.E.C. la creació d'una tercera unitat d'E.G.B. per poder realitzar tota l'ensenyança bàsica a Lloret. Ambdues sol·licituds varen ésser acceptades i el present curs 1984/85 s'ha creat la tercera unitat d'E.G.B. i els nins i nines que, diàriament, des del curs

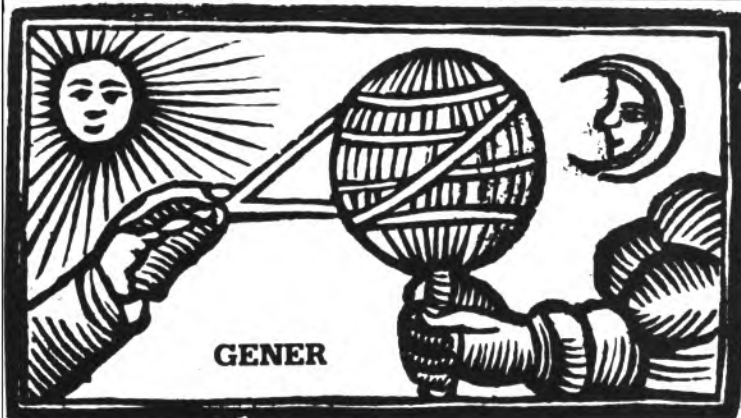
1973/74, s'havien de traslladar a l'escola de Montuiri, poden realitzar llurs estudis de segona etapa d'E.G.B. en el poble.

Realitzar tota l'E.G.B. és una fita a aconseguir per a tots els pobles que raonablement tenen l'aspiració i el dret a tenir en el seu poble tota l'educació bàsica

dels nins pel bé de la vida i evolució cultural del poble.

Per molts d'anys.

Lloret, desembre de 1984

El mes de gener és lleuger de feina en el camp
Mes de gener, mes mal fener
P'es gener, dins sa cuina estic bé
P'es gener, es berenar dins es celler
P'es gener, me pos darrera es claper

i tot per la simple raó de que
Si no fa fred dins es gener, quan n'ha de fer?
 ¿Es beneïda la pluja de gener?. Pareix que sí
Aigo de gener, umpl ses botes i es graner
Aigo de gener, tot l'any va bé
Gener amarat, mig any assegurat
Gener eixut, tot l'any put

Donç, ¿com enteneu això?

Moltes pluges de gener, mala anyada solen fer
 L'ametler és el que de veres preocupa al pagès
Per gener, ja floreix s'ametler
Flor de gener, no umpl es paner

però queda temps i espai per a altres consells agrícoles
Si vols ceba de doblers, planta-la pel gener
En es gener, muda es darrer ametler
P'es gener, es goret començaré
Qui esveia de gener, esveia de franc

i també pel «romanticisme»

D'amors, es primer; de lluna, sa de gener

SUBVENCIONS

UNIÓ DE PAGESOS DE MALLORCA

No fa més de mig any que varen sortir sobre la premsa tota una sèrie d'informacions sobre la concessió de subvencions a pagesos (?), les quals estaven destinades per a la sembra de farratgeres. En tot el tema varen aparèixer una sèrie de noms molt relacionats, bé per llaços d'amistat amb el funcionari que les tramitava....

Seguidament es va celebrar al Parlament Balear un debat sobre el tema, en el qual el Conseller d'Agricultura, Sr. Simarro, afirmava que era lògic que les subvencions s'haguessin repartides d'aquella manera i ho comparava a una pedra quan cau dins l'aigua, la qual crea una sèrie d'ones i les de més aprop són el cercle més petit. Per al President del Govern, Sr. Cañellas, la política de subvencions de la Conselleria d'Agricultura era la més correcta (els que més tenen són els que han de rebre més subvencions) i que aquesta política se seguiria duent a terme...

I així ha estat, mig anys després de l'escàndol de les farratgeres, ara apareix el de les olivereres, el qual resulta ésser més greu i més vergonyós que l'anterior.

El decret que regula la concessió d'aquestes subvencions als agricultors oliverers és el 2625/81.

Les subvencions concedides es fan a través de la línia de comarques olivereres deprimides, i totes com incentiu creador d'empreses agràries.

Alguns, a més de rebre el 30% com incentius creadors, tenen una subvenció de crèdits feta amb la Caixa d'Estalvis "SA, NOSTRA", que suposa una quantitat parellada a l'anterior.

Les accions que se subvencionen són les de tancar finques, implantació de farratgeres, adob de camins, arreglar una pleta, posta en reg d'arbres fruiters (no oliveres), poda d'oliveres i garrovers, arreglar marjades, arreglar vivendes. Altra part destinada a arreglar granges de porcs, poda de figueres, electrificació de la finca, és a dir, qualsevol cosa que es proposa rep un 30% de subvenció.

Una de les condicions que estableix el decret és la de que s'hi poden acollir les finques que dediquen més d'un 50% del seu terreny a oliverar. Dels 17 primers

peticionaris, com a màxim n'hi ha tres que compleixen aquesta condició.

El cas més greu és el de la finca Sa Llapassa, de N'Antonio Fontanet Obrador, situada en plena marina llucmajorera, la qual rep 2.190.000 pessetes. De tots és sabut que a l'esmentada finca no hi ha cap oliverera.

Es concedeixen subvencions per a la implantació de farratgeres i es dona la casualitat que hi ha beneficiaris que ja rebien subvenció per aquest concepte per R.D. d'implantació de farratgeres, amb el qual se subvencionava un 40% de la inversió. Amb aquell R.D. també es subvencionava el tancar finques, arreglar camins, és a dir, quasi allò mateix que ara.

Un exemple d'això és la finca s'Estremera, d'En Nicolás Dameto. L'esmentada finca rebé per a farratgeres 764.250 pessetes, i per olivereres, 924.000 pts.

El muntant de subvencions, suposa que durant un any, a la nostra Illa, s'han donat unes inversions en finques d'oliverar o no, d'aprop de 400 milions de pts.

Els expedients estan incomplets; a molts d'ells falten inclús les dades personals del peticionari; no hi ha cap programa d'inversions; no hi ha cap estudi econòmic; no hi ha factures ni cap document complementari a la sol·licitud.

L'única normativa és la del R.D. 2625/81, al qual no se li ha afegit cap normativa complementària de la Conselleria d'Agricultura, ni cap normativa interna als funcionaris de la Conselleria, per la qual es determinàs quines eren a Mallorca les comarques olivereres deprimides, ni quines accions poguessin emprendre

els seus propietaris; ni què podia estar subvencionat, etc. Tampoc s'ha demanat cap tipus de garantia ni document per poder fiscalitzar el cost real de les inversions, quan aquest es detallava a

la sol·licitud que es podia demanar.

Moltes de les finques que tenen subvenció no han realitzat cap tipus d'obres, ni inversions, tal és el cas de Massanella, Son Jordi, Ternelles,...

NOMS
Leoneor March Delgado
Carmen Delgado Roses
Manuel Rossiñol Fuster
Carmen Delgado Roses
Manuel Rossiñol Fuster
Francisca Aguiló Fiol
Bartolomé Brunet Riera
Miguel Reinés Amer
José Descallar Blanes
Isabel Vivo Squella
Raimundo Alaber Montis
Ignacio Moragues Serra de Gayeta
Clara Servera Roca
Elisa Servera Deia
Pedro Caldentey Reus
Ignacio Moragues Ribas de Pina
Antonio fontanet Obrador

FINCA	QUANTITAT
Ternelles	3.585.000 pts.
Aubarca	3.505.500
Tora	875.925
Mossa	4.665.000
Ses Barrques	3.318.000
Son Bon Temps	2.103.900
Ca'n Duai	2.342.400
Sa Coma	1.975.500
Son Morro	1.519.800
Son Grau	2.011.267
Son Puig	2.908.500
Gayeta Gran	2.073.000
Ca S'Hereu	1.929.000
Son Jordi	2.589.900
S'Estepa	391.500
S'Auma	1.815.000
Sa Llapassa	2.190.000

TOTAL 39.799.192 pts.

Amb aquesta llista, que és molt semblant a les primeres persones beneficiaris de les farratgeres, queda ben clara quina és la política agrícola de l'actual Govern d'aquesta Comunitat Autònoma; una política destinada a seguir conservant els privilegis d'uns sobre els altres davant l'administració, destinada a afavorir els privilegis de les classes altes enfront de les explotacions agrícoles familiars, les quals es troben més necessitades que no pas els grans territoris de Mallorca...

En aquesta illa sembla que no ha passat el temps, seguim vivint com abans, propietaris (senyor), amitgers...

I el més greu és haver de pensar on han anat els doblers per a l'agricultura, a Mallorca, durant més de quaranta anys, perquè l'haver vist llistes com aquestes no fa més que fer pensar que aquesta mateixa gent ha viscut de subvencions...

El nostre col·laborador Andreu Ramis Puiggròs ha obtingut el premi "Sant Antoni 84" del Consell Insular de Menorca pel seu treball titulat "El món de la pesca al port de Maó. Exposició didàctica. Un intent de dinamització".

Ja l'estiu passat (durant les festes de Sant Jaume) havia muntat una exposició sobre el mateix tema al poble de Es Castell.

Enhorabona!

El padrí recorda...

En el mes de maig de l'any 1906 la me va teta, la meva germana Margalida, i un es tol de veinadets i veinadetes m'acompanyaren a Son Servera de Pina on estaven per amos el meu conco Joan "Recolat" i la seva dona, que era la meva padrina de fonts. M'entregaren allà i me digueren que quedàs a fer companyia a la padrina, que ells ja tornarien. Va arribar un moment que m'aga fà berenera i davant noltros penjat a una estaca, com solia en aquell temps, hi havia una panera de pa; i per no passar gana li vaig dir:

-Padrina, jo me menjaria s'ansa d'aqueixa panera.

Ella contestà:

-Oh, Tomeuet! Jo que no hi havia pensat. Atura't i jo et donaré berenar.

Em va donar pa i formatge, tallat molt més gros que no solien tallar a ca nostra. Jo li vaig demanar:

-Que no serà massa formatge?

A ca nostra m'explicaven:

-Que no te farà cuca?

I la padrina deia:

-Menja Tomeuet, i te faràs gran.

Al cap d'un instant comparegueren el conco Joan, el cosí Llorenç i el cosí Julià.

-Hola Tomeuet! Què fas per aquí?

-M'han acompanyat perquè quedàs aquí, i m'han dit que estaria molt bé, però havia d'esser bon al.lot.

La primera feina que me mandaren va esser guardar quatre animals.

-Només has de guardar quatre animals.

12 Hi havia dos vedells (que tenien per

de quan va estar a Son Servera

Bartomeu Amengual

nom Gaiart i Tembo), una egua i un mulet que era el fill seu.

Un dia de tants dels que vaig esser allà, vaig afinar que a l'arc de l'entrada hi havia una corda fermada a un ganxo.

En aquell temps jo tenia 7 anys i la juguera me passava per damunt; en el meu capet no se li va ocórrer altra cosa que a gafar la corda i reculant, reculant agafar força per poder fer l'engronsada molt llarga. Vaig errar el salt i don tal volada a la corda que engronsar-me i fregar amb les anques pel trespol va esser tot u (la cosa més bona va esser que anava sense calçons, només duia un "bavero").

Un vespre em va tocar anar amb els meus cosins a abeurar les ovelles al pou de Son Servera. Justament aquell vespre era lluna plena i mirant a llevant, tirant a xaloc, vaig veure que el pinar de Son Company tenia un color vermellós i no se me va ocórrer altra cosa que cridar:

-Llorenç, Llorenç, el pinar de Son Company es pega foc!

Un cap vespre nos encontràrem amb el pastor major, nomia Sebastià i tenia només 10 anys. Els vespres li havia de fer d'ajudant.

Quan es ponía el sol ens feien anar a guardar les ovelles. Erem el pastor major (10 anys) i l'ajudant (7 anys) però hi havia el problema de la por, ella sempre estava present entre noltros. El meu conco Joan va acordar que, com que tenia per amic a son pare d'en Felip "Pomer", en pondre's el sol es presentàs a Son Servera amb les 7 ó 8 ovelles que tenia i així les podríem mesclar amb la guarda. En Felip guanyava de 4 anys al pastor major i així la por des apareixia havent-hi un "grau" entre ells.

Aquest mateix any 1906 hi va haver un eclipse de sol a les 4 del capvespre del mes d'agost. Les gallines es colgaven i a mi me varen posar un davantal damunt el cap i dins un ribell ple d'aigua veien els estels.

Devers l'any 1944 vaig anar a treballar als tramvies de Ciutat. En aquell temps la corrent elèctrica era molt escassa i no hi havia gaire feina per als treballadors. Un dia vaig adonar-me que baix un seient hi havia un trosset de diari. El vaig llegir i era l'anunci del citat eclipse de sol:

"... a les 4 de la tarda del dia 6 d'agost a Mallorca es podrà veure un eclipse de sol..." (1906).

La família dels senyors de Son Servera eren 7. A la filla major l'anomenaven Teodora. Un dia jo vaig dir:

-Ja li podrien dir Talladura.

Jo sentia que ma mare me deia:

-Agafa aqueixa talladura d'en terra, To meuet.

El senyor era un poc massa decidit i caçador. Un dia va entrar a una armeria de Ciutat i va demanar una escopeta bona. N'hi varen treure una i sense mirar-la demanà: -Què val?, i resultà que l'escopeta no arribava a les 1000 Rs. Ell diu:

-No me serveix, la vull que costi més de 1000 Rs, si importa.

El dependent no va esser tan betzol com el senyor i entrà dins la cambra i en tragué una d'igual però va canviar el preu. El senyor es va posar content i anà cap a casa content d'haver fet bona compra.

Un altre dia al betzol del senyor n'hi passà una altra. Volia fer combinació de plats antics i va anar a Montufri a una bona venedora. La venedora li va dir que no més en tenia un i ell li diu:

-Què val?

-Cinquanta duros.

-Te'n don quaranta, i si en duia seixanta els te donaria.

-Bé padrí, ja és hora d'anar-me'n.

-Torna venir un altre dia i et contaré una altra història.

UN POBLE UNA LLENGUA (i II)

Felip Munar i Munar

La situació anormal d'un estat bilingüe no pot perllongar-se infinitament; sempre hi haurà una llengua que intentarà prevaldre sobre l'altra; el bilingüisme com a solució definitiva només convé a una part ben determinada de l'estat.

Al nostre país, malauradament, ens enfrontam amb dues forces negatives que ofeguen la nostra llengua i cultura i, per això mateix, totes les persones que convivim dins aquest mateix país. Per una part, l'administració -de quasi tots els caires- que somriu davant les propostes d'un suposat estat bilingüe; i l'altra part, la més trista i penosa, la que més mal fa encara, formada pels qui, vivint en el nostre país amb un mateix passat cultural i històric, reneugen de llur pròpia vida, traient els paisans, fent-los el joc, trepitjant llurs aïrels; és com la ferida oberta i fatal que escorcolla el propi cos fins a la mort.

En aquesta segona part també hi entren els mallorquins que parlen en castellà en una reunió perquè n'hi ha un que no sap parlar el català -cal demanar-se qui deixa de respectar a qui-; els pares que no volen que llurs fills aprenguin català, però sí mallorquí; els mallorquins que quan s'han de dirigir a qualsevol persona desconeguda ho fan en castellà; els mallorquins que es creuen fer el ridícul quan parlen en castellà; els pares de família que encara creuen que s'han de dirigir als fills en castellà i aquests l'han de saber "perquè fa més bo"; els mallorquins que no accepten la força històrica-cultural d'uns Països Catalans units per la llengua i passat comú.

I tants en podríem anomenar que tenen com a postulat inconscient el "divideix i guanyaràs".

El nostre poble pateix opressió. Les seves manifestacions estan banyades de rançúnia humida. No ens deixen ésser qui som realment i molta gent cau dins laberints ennuvolats de creences falses que sols beneficien als grups que, a despit, no ens deixen desenvolupar la més senzilla i bàsica llei de convivència: ésser el poble que desitjam ésser.

No era aquest el destí del nostre país que creien veure els mestres de les nostres lletres quan la democràcia arribà. Tot s'ha engrèvit massa envers on no tocava. Sols ens resta la confiança en el treball del present que tots junts poguem fer per tal que el temps es decanti cap on cal fer justícia.

GLOSES

Mestre Antoni Amorós
vos que sou un mestre ff,
¿no em faríeu un bací
que n'hi puguin cagar dos?

Noltros teníem un mul
que li deien en fumet,
un home en haver cagat
amb un mac se torca es cul.

ACUDIT

La dona va cercant un llibre que no troba.

-Quin títol té? -demana el marit.

-"Com viure cent anys", contesta ella.

-Està davall els llençols, a l'armari.

El vaig amagar quan vaig veure que el
llegia ta mare.

ENDEVINALLA

Al.lota, ¿Vols que facem
lo que ferem s'altre vespre?
Juntàrem pèl entre pèl
i amagàrem la resta.

Què és?

(Aclucar els ulls)

CORRESPONDÈNCIA

Com que hi ha hagut qui ens ha criticat perquè no publicàvem col.laboracions en castellà, reproduïm en aquest número un escrit (una carta) que hem trobat entre la paperassa.

*«Gerido Gorio ya ge dises que te escriva
cuentando cuestas de por ciutat de Mallorca te
quero decir ge tambien voy a buenos aires ge
agi es una casa ge ay a mano detra del camino
ge van las diligencias asporlas y veseversa a
lanfrente del camino de las cuatro campanas
ge tambien van al ciminterio ge es donde traen
los muertos cuando son difuntos.*

*Agi caminamos como los crancos porge ase
algo de tiempo gitaron los arbols de la rambla
y ara gitan los del mercado delante can berga
y los del borno y en venir lestio nos torraremos
gracias a Dios, los ge tenian una crus que les
avian pintado con cal blanca los tumban para
poner de covencitos nuevos con palo y requilla.*

*Los de la rambla an crescido bastante pero
entara no sombrean an aferrado casi todos.*

*No cregas que cuando voy a buenos aires lo
faga para aser fortuna si ge boi por fer el tru-
co y flor y para comer con algun sevil que estan
al lado.*

*Desde ge ten anaras no soy ido al pueblo que
mauria agradado por ver na Margalida ge tu
festetjabas y lo sento porge me gusta y como ta-
bra olvidado gero ver si te destrueno.*

*Otro dia sere mas llargo porge me costa
tiempo escribir ge lo soy*

MIQEL.....

Quina de totes aquestes japoneses és dife-
rent a les altres en un petit detall?

ROMBE DE LLETRES

—
— — —
— — — — —
— — —
—

Consonant

Lo que té la mar

Nom d'home

Article castellà

Consonant

per Tomeu's
Amengual's

**"la Caixa"
Cada dia
més
a prop.**

Més de 700
oficines unides
per teleprocés
al vostre servei.

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"